

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-10-03

Vår referens

Nadja Maria Airaksinen

Förvaltningsjurist

nadjamaria.airaksinen@malmo.se

Remiss från Utbildningsdepartementet – Offentlighetsprincipen eller insynslag (SOU 2024:28) och Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet (U2024/01169) GRF-2024-18875

Sammanfattning

Stadskontoret har gett grundskolenämnden möjlighet att yttra sig över en remiss från Utbildningsdepartementet avseende betänkandet *Offentlighetsprincipen eller insynslag – Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet* (SOU 2024:28) ("Skolinformationsutredningen"), samt den kompletterande promemorian *Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet* (U2024/01169). Promemorian kompletterar remissen och utgör ytterligare ett alternativ till remissens förslag och bedömningar. Grundskoleförvaltningen ställer sig positiv till en ökad insyn i de fristående verksamheterna och tillstyrker ett införande av offentlighetsprincipen. Grundskoleförvaltningen invänder mot utredningens bedömning att förslagen inte förväntas innebära några större ekonomiska konsekvenser för kommunerna.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner grundskoleförvaltningens förslag till yttrande och skickar det till kommunstyrelsen.
2. Grundskolenämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Beslutsunderlag

- Remiss angående Remiss Utbildningsdepartementet - Offentlighetsprincipen eller insynslag (SOU 2024:28) och Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet
- Promemoria

- SOU rapport 2024:28
- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 241011 Remiss Utbildningsdepartementet - Offentlighetsprincipen eller insynslag och Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2024-10-11

Grundskolenämnden 2024-10-22

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Bakgrund – Aktuell utredning

Hos offentliga skolhuvudmän råder offentlighetsprincipen. Det innebär att allmänheten har rätt till insyn i de kommunala förskolorna, skolorna och fritidshemmen. Någon motsvarande insynsrätt finns inte vad gäller de fristående verksamheterna. Regeringen beslutade därför den 20 oktober 2021 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag till lösningar för att säkerställa tillgången till skolinformation från de fristående aktörerna. Syftet med den aktuella utredningen ("Skolinformationsutredningen") är enligt kommittédirektivet (dir. 2021:89) bl.a. att myndigheter och kommuner ska kunna utföra sina författningsreglerade uppgifter och att föräldrar och elever ska ha god tillgång till information inför skolval. Utredaren ska därför bl.a.:

- (1) Identifiera och analysera för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen i fristående förskolor, skolor och fritidshem samt hos anordnare av kommunal vuxenutbildning (komvux) på entreprenad och folkhögskolor som bedriver utbildning som motsvarar komvux i svenska för invandrare (sfi) för att lösa tillgången till skolinformation.
- (2) Identifiera och analysera för- och nackdelar med att Statens skolverk (Skolverket) – för att lösa tillgången till skolinformation – samlar in uppgifter från huvudmän, myndigheter och eventuellt andra uppgiftslämnare inom ramen för en insamling utanför den särskilda verksamheten för att framställa statistik enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Genom dir. 2023:34 utvidgades uppdraget till att utredaren även ska:

- (3) Utreda och föreslå hur en insynsprincip kan utformas, dels för fristående skolor, förskolor och fritidshem, dels för sådan verksamhet hos enskilda utbildningsanordnare som avser kommunal vuxenutbildning på entreprenad.

Utbildningsdepartementet har därutöver tagit fram en promemoria (U2024/01169), vars förslag och bedömningar utgör ytterligare alternativ till utredningens förslag och bedömningar. Promemorian ska således läsas i anslutning till betänkandet.

Promemorian föreslår:

- (4) Införande av offentlighetsprincipen hos enskilda huvudmän, men med vissa lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet.

Enligt utredningen utesluter ett införande av alternativ 2 inte ett införande av de övriga alternativen.

Stadskontoret har gett förskole-, grundskole-, och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden möjlighet att yttra sig över betänkandet och promemorian. Grundskoleförvaltningens yttrande innehåller synpunkter på de förslag som rör grundskolenämndens verksamhet och ansvarsområden.

Bakgrund – tidigare utredningar

Skolinformationsutredningens förslag om att göra offentlighetsprincipen tillämplig i fristående förskolor, skolor och fritidshem (alternativ 1) baseras på förslag från två tidigare utredningar: betänkandet *Ökad insyn i fristående skolor* (SOU 2015:82) och betänkandet *Ökad insyn i välfärden* (SOU 2016:62). Den förstnämnda gäller fristående skolor, den senare fristående förskolor och fritidshem. Förslagen i SOU 2015:82 låg till grund för lagrådsremissen *Offentlighetsprincipen ska gälla i fristående skolor* (U2018/00617) som kompletterades genom promemorian *Offentlighetsprincipen hos börsnoterade skolföretag* (U2019/00336). Regeringen lämnade inte någon proposition till riksdagen med sådana förslag.

Grundskolenämnden gavs tillfälle att yttra sig angående SOU 2016:62 och konstaterade då i sitt remissvar att utredningens förslag skulle påverka nämnden och dess ansvarsområden i mycket liten omfattning. Nämnden ställde sig positiv till den ökade likvärdighet mellan eleverna i fristående skola och kommunal skola som remissen skulle innebära (frågan rörde elevhälsojournaler).

Nämnden har även tidigare getts möjlighet att yttra sig i avseende alternativ 2, som redovisades i delbetänkande *Informationsförsörjning på skolområdet* (SOU 2023:21). För mer information om nämndens yttrande, se rubrik ”Alternativ 2 – Skolverket samlar in statistik” under ”Utredningens och promemorians förslag” nedan.

Utredningens och promemorians förslag

Alternativ 1 – Offentlighetsprincipen

Förslag

Offentlighetsprincipen ska gälla för huvudmän för fristående huvudmän, förutsatt att huvudmännen är juridiska personer, på samma sätt som den gäller för offentliga huvudmän i dagsläget. Fristående huvudmän ska således jämföras med myndigheter vid tillämpningen av offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Vidare ska tryckfrihetsförordningens (TF) och yttrandefrihetsgrundlagens (YGL) bestämmelser om meddelarskydd gälla. Arkivlagen ska också göras tillämplig på arkiven hos enskilda juridiska personer som driver skolverksamhet. Den kommunala arkivmyndigheten ska vara arkivmyndighet.

Fördelar

Utredningen delar in såväl för- som nackdelarna i tre kategorier: effekter utifrån informationsförsörjningen, intresset av insyn och kostnader.

Vad gäller kategorin *effekter utifrån informationsförsörjningen* konstaterar utredningen bl.a. följande. Det rör sig om en lagtekniskt enkel och beprövad lösning. Förslaget skulle medföra ökad insyn och få positiva följder för elever, vårdnadshavare och allmänheten bl.a. i form av att det blir lättare att bedöma kvalitet och villkor för olika skolor. Rättssäkerheten skulle öka, meddelarfriheten för anställda stärkas, förutsättningar för granskande verksamhet öka och de enskildas integritet skyddas av bestämmelserna i OSL.

Under kategorin *effekter utifrån intresset av insyn* konstaterar utredningen bl.a. följande. Principiella skäl talar för ökad insyn i offentligt finansierad skolverksamhet så att effektiviteten kan kontrolleras och missförhållanden uppdagas. Det är grundläggande i ett demokratiskt samhälle att den offentliga verksamheten sker i öppna former under insyn av allmänhet och massmedier. Principen om lika villkor talar för att insynen ska vara densamma i skolorna. Även enskilda utövare av skollagsreglerad verksamhet kan bli föremål för JO:s och JK:s granskning. Ansvar för tjänstefel och skadestånd kan bidra till att öka rättssäkerheten och att garantera att de krav som uppställs följs.

Slutligen, vad gäller kategorin *effekter utifrån kostnader* konstaterar utredningen bl.a. följande. Förslaget innebär inte så stora kostnader för staten och kommunerna. Små aktörer kommer sannolikt hantera färre allmänna handlingar och således kan hålla sin registrering av allmänna handlingar relativt enkel och på så vis begränsa kostnaderna.

Nackdelar

Vad gäller kategorin *effekter utifrån informationsförsörjningen* konstaterar utredningen bl.a. följande. Införandet av offentlighetsprincipen skulle innebära att nya krav ställs på de privata aktörerna som går utöver syftet att säkerställa tillgången till skolinformation.

Tillämpningen av 19 kap. 1 § OSL om sekretess i en myndighets affärsverksamhet är oklar. Konkurrensförhållanden mellan företagen kan försämrats. Företagshemligheter riskerar att spridas pga. det utökade meddelarskyddet och de små aktörerna riskerar att missgynnas. Insynen skulle kunna innebära nackdelar i konkurrenshänseende.

Under kategorin *effekter utifrån intresset av insyn* påpekas bl.a. följande.

Offentlighetsprincipen har ett vidare syfte än att tillgodose behovet av information om skolor, bl.a. att skapa garantier mot maktmissbruk och som en del av yttrandefriheten. Den massmediala uppmärksamheten är större för enskilt bedriven verksamhet än den som bedrivs av myndigheter. Villkoren blir inte lika eftersom kommunala skolor kan, till skillnad från fristående, få stöd från den centrala förvaltningen i kommunen bl.a. gällande juridik och administration. Dessutom är privata aktörer mer sårbara än myndigheter vad gäller hanteringen av offentlighetsprincipen eftersom en renomméskada skulle påverka dem allvarligare.

Vad gäller *effekter utifrån kostnader* konstaterar utredningen bl.a. följande. Kommunala arkivmyndigheter kommer få vissa ökade kostnader, men de privata aktörerna kommer få bära de stora kostnaderna som uppstår om offentlighetsprincipen införs. De nya kraven innebär en ökad administration och därmed ökade kostnader, som är svåra att uppskatta. Offentlighetsprincipen skulle också kunna medföra oproportionerliga krav för små aktörer.

Alternativ 2 – Skolverket samlar in statistik

Förslag

Skolverket tar över den insamling av uppgifter från kommuner och enskilda huvudmän som Statistiska centralbyrån (SCB) hittills har utfört på uppdrag av Skolverket. Insamlingen ska göras utanför sådan verksamhet som omfattas av statistiksekretess enligt 24 kap. 8 § OSL.

Grundskolenämnden har tidigare tillstyrkt förslaget

Förslaget redovisades genom delbetänkandet *Informationsförsörjning på skolområdet – Skolverkets ansvar* (SOU 2023:21). Grundskolenämnden gavs då tillfällighet att yttra sig (GRF-2023-23411) och konstaterade då följande:

Grundskolenämnden ställer sig positiv till remissens samtliga förslag och anser att det är av fortsatt stor vikt att informationsförsörjningen inom skolan är välfungerande oavsett skolform och vem som är huvudman.

Mot bakgrund av att grundskolenämnden redan tagit ställning till delremissen i form av ett yttrande redogörs här inte närmare för förslaget.

Alternativ 3 – Insynsprincipen införs genom en insynslag (innehåller två varianter)

Till skillnad från alternativ 1 som föreslår att TF och OSL ska gälla för fristående huvudmän (alternativ 1), bygger alternativ 3 på att en separat lag som ger rätt till insyn ska införas och tillämpas på fristående huvudmän som är juridiska personer. Lagen benämns lag om insyn hos enskilda huvudmän i skolväsendet (insynslagen) och använder begrepp som ”rätt till insyn” till skillnad från ”allmän handling”. Utredningen identifierar två olika lösningar på hur en insynslag kan utformas, som hanteras separat nedan:

- 1) En insynslag som innehåller en lista med handlingar som ska omfattas av insyn.
- 2) En insynslag som ansluter till systemet för handlingsoffentlighet enligt TF och sekretessreglering enligt OSL.

Enligt utredningen utgör endast det första alternativet ett författningsförslag, varför det behandlas mer utförligt nedan.

Alternativ 3.1 – en insynslag med en lista

Enligt förslaget ska insynslagen i huvudsak utgöras av en lista med handlingar som allmänheten som huvudregel ska ha rätt till insyn i. Listan är framtagen utifrån de handlingar som skolaktörer av olika skäl enligt lag är skyldiga att ha och som typiskt sett, enligt utredarnas bedömning, bör omfattas av allmänhetens rätt till insyn.

Till skillnad från förfarandet under alternativ 1 behöver de privata aktörerna enligt alternativ 3.1 inte avgöra om något utgör en allmän handling eller inte. Istället ska de fristående aktörerna bedöma huruvida en handling omfattas av insynslagets lista eller inte. Handlingar som inte omfattas behöver inte lämnas ut, och insynsrätten är därför mer begränsad än rätten att ta del av allmänna handlingar enligt TF.

Handlingar som omfattas av listan ska dock inte alltid lämnas ut. I likhet med de sekretessbestämmelser som finns i OSL ska insynslagen innehålla vissa bestämmelser som begränsar rätten till insyn i form av så kallade vägransgrunder, till skydd för enskildas integritet och för ekonomiska intressen. Vägransgrunderna ska tolkas i förhållande till OSL genom att det, vid bedömning av vägransgrundens styrka, hämtas ledning från OSL:s skydd för motsvarande uppgifter.

Utöver att skyldigheten att lämna ut handlingar enligt insynslagen är begränsad i förhållande till vad som gäller för de offentliga aktörerna, ska de fristående skolorna enligt förslaget också omfattas av vissa lättnader. Dessa listas upp under alternativ 4 nedan. Till skillnad från vad som anges under alternativ 4, ska lättnaderna enligt alternativ 3.1 gälla för samtliga fristående huvudmän.

Alternativ 3.2 – en insynslag som ansluter sig till TF och OSL

Utredningen föreslår, som ovan redogjorts för, att rätten till insyn ska regleras genom en lag med en lista. Utredningen har dock också identifierat en annan lösning där insynslagen utgår från systemet för handlingsoffentlighet enligt TF och OSL genom att rätten till insyn omfattar handlingar som kommit in, justerats eller färdigställts på annat sätt av huvudmannen. Den lagtekniska lösningen liknar därför den som finns i TF. Definitionen anknyter också till de begrepp som finns i TF, och avsikten är att lagarna så långt som möjligt ska tillämpas på samma sätt. Dessutom hänvisar vägransgrunderna enligt alternativ 3.2 uttryckligen till OSL (se den föreslagna insynslagen nedan), till skillnad från alternativ 3.1 där bestämmelserna istället ska tolkas i förhållande till OSL.

En insynslag som utgår från TF och OSL har fördelen att den utgår från ett väl beprövat och befintligt system. Omfattningen av insynen kommer också ligga närmare det offentliga skolväsendet eftersom inga handlingstyper är undantagna från insyn. Samtidigt skulle en sådan insynslag kunna innebära att de fristående aktörer i samband med en begäran om insyn måste göra en mera omfattande prövning.

Den administrativa bördan för en huvudman kan enligt alternativ 3.2 blir större än enligt alternativ 3.1 eftersom fler handlingar omfattas och det inte uttryckligen står vilka handlingar som insynsrätten gäller. En fördel med lösningen är å andra sidan att det inte finns någon risk att det, på grund av ett förbiseende i lagstiftningen, saknas vägransgrund som borde kunna skyddas. Mot bakgrund av att alternativ 3.2 inte utgör ett författningsslag listar utredningen inte för- och nackdelar på samma sätt som för alternativ 3.1. Därför redogörs nedan endast för alternativ 3.1.

Fördelar med alternativ 3.1 - en insynslag med en lista

Enligt utredningen skulle införandet av en insynslag med en lista medföra bl.a. följande fördelar. Principiella skäl talar för ökad insyn i offentligt finansierad skolverksamhet och principen om lika villkor talar för att insynen ska vara motsvarande i offentliga och fristående skolor. Förslaget skulle innebära ökad insyn och därmed ökad rättssäkerhet, det skulle bli lättare att bedöma kvalité och villkor för olika skolor, dessutom skulle förutsättningar för granskande verksamhet öka. Även enskilda utövare av skolverksamhet skulle kunna granskas av JO och JK. Dessutom skulle insynslagen ge insyn i enskilda huvudmäns verksamhet, men den administrativa bördan lättas jämfört med handlingsoffentligheten. De små aktörerna skulle sannolikt komma att hantera färre handlingar, vilket skulle begränsa kostnaderna för hanteringen. Förslaget innebär inte så stora kostnader för staten och kommunerna.

Nackdelar med alternativ 3.1 - en insynslag med en lista

Utredningen identifierar bl.a. följande nackdelar. Insynslagen ger enbart insyn i handlingar som redan finns hos huvudmannen och som omfattas av insynslagen. Det innebär att rätten till insyn inte gäller för uppgifter som finns i en handling som inte omfattas av lagen, för sammanställningar av uppgifter eller i handlingstyper som kan tillkomma på skolområdet. Insynslagen innebär att flera nya krav ställs på de privata aktörerna. Insynslagen är en lagtekniskt ny och obeprövad lösning. De som ska tillämpa vägransgrunderna i insynslagen måste lokalisera motsvarande bestämmelse i OSL för att kunna göra en bedömning. Konkurrensförhållanden mellan företagen kan försämrats genom den ökade insynen. Insyn kommer ges i uppgifter om enskilda inom de enskilda huvudmännen. Villkoren blir inte lika eftersom insynen enligt insynslagen hos privata aktörer kommer omfatta färre handlingar än hos offentliga aktörer som omfattas av TF och OSL. Villkoren blir heller inte lika eftersom den massmediala uppmärksamheten är större för enskilt bedriven skolverksamhet, och eftersom kommunala aktörer kan få stöd från den centrala förvaltningen med bl.a. juridik och administration. De nya kraven innebär en ökad administration och kostnader som de enskilda huvudmännen kommer att få bära. Eftersom regelverket är nytt kan osäkerheter vid tillämpningen uppstå.

Alternativ 4 – Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler

Förslag

Offentlighetsprincipen ska införas för de enskilda huvudmännen, innebärande att bestämmelserna i TF om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter i tillämpliga delar ska gälla hos enskilda juridiska personer som är huvudmän. Sådana huvudmän ska därför vid tillämpningen av offentlighets- och sekretesslagen jämföras med myndigheter. För huvudmän som har högst två enheter (förskoleenheter, skolenheter eller fristående fritidshem, eller som ingår i en koncern där koncernföretagen sammantaget är godkända som huvudman inom skolväsendet för högst två sådana enheter), s.k. mindre huvudmän, ska dock vissa lättnader gälla i förhållande till TF och OSL.

Lätttnadsreglerna

Att reglerna om handlingsoffentlighet införs i en verksamhet medför ett antal krav på verksamhetsutövare. Verksamhetsutövare ska vid en begäran om utlämnande skyndsamt avgöra bl.a. en handling är allmän eller inte. Dessutom måste allmänna handlingar registreras eller hållas ordnade. När förslag om att införa offentlighetsprincipen tidigare lagts fram har företrädare för de enskilda huvudmännen framfört att de små huvudmännen drabbas oproportionerligt hårt, medan andra remissinstanser (vissa myndigheter, kommuner m.m.) ansett att det inte finns tillräckliga skäl att göra skillnad mellan verksamheter av olika omfattning. Utredningen föreslår

därför att vissa lättnadsregler ska gälla för mindre huvudmän. Lättnadsreglerna är bl.a. följande:

- Mindre huvudmän ska få mer tid att hantera utlämnanden ("inom rimlig tid" istället för "skyndsamt")
- Mindre huvudmän ska själva få bestämma hur ett utlämnande ska gå till. De ska därför ex. inte vara skyldiga att lämna ut handlingar på plats.
- Mindre huvudmän ska inte omfattas av det s.k. frågeförbudet i 2 kap. 18 § TF (förbud att fråga den som begär ut en handling vem denne är).
- Mindre huvudmän ska inte vara skyldiga att lämna ut sammanställningar.
- Mindre huvudmän ska inte omfattas av arkivlagen. Bestämmelser om skyldighet att bevara och vårda allmänna handlingar ska finnas i skollagen.

Fördelar

Som framgår ovan under alternativ 1 bedömer utredarna att det finns det fördelar med att låta enskilda huvudmän omfattas av den befintliga regleringen om handlingsoffentlighet, både med hänsyn till att införandet av en sådan ordning medför en lösning på problemet med informationsförsörjningen och till att det är en beprövad lagstiftningsmodell.

När det gäller mindre enskilda huvudmän bedömer dock utredningen att en skyldighet att registrera allmänna handlingar kan vara betungande på ett sätt som inte innebär lika villkor i jämförelse med offentliga huvudmän. Många enskilda huvudmän är små och har begränsade administrativa resurser, men deras förutsättningar tas inte i beaktande under alternativ 1. De mindre huvudmännen skulle därför gynnas av lättnadsreglerna.

Nackdelar

I promemorian tas inte ställning till huruvida förslaget medför några nackdelar.

Grundskoleförvaltningens kommentarer och synpunkter

Grundskoleförvaltningen konstaterar att flera av förvaltningens verksamheter, såsom skolplaceringsverksamheten och skolpliktsbevakningen, skulle underlättas av en utökad insyn i de fristående verksamheterna. Förvaltningen bedömer också att vårdnadshavare, barn och allmänheten skulle gynnas av en utökad insyn i de fristående verksamheterna. Grundskoleförvaltningen ställer sig därför positiv till utredningens förslag, och tillstyrker särskilt ett införande av offentlighetsprincipen (alternativ 1).

Grundskoleförvaltningen skulle gynnas av en utökad insyn i de fristående verksamheterna

Grundskoleförvaltningen konstaterar att förvaltningens verksamhet på flera sätt skulle gynnas av en utökad insyn i de fristående grundskolorna, bl.a. genom bättre möjlighet att ta fram kvalitativa underlag, effektivisera skolpliktsbevakningen och betala ut bidrag på lika villkor. Dessutom skulle en utökad insyn i de fristående grundskolorna förhindra att elever ”dubbelplaceras”, dvs. placeras i både fristående och kommunal skola i samband med skolval. Det händer i dagsläget att elever ”dubbelplaceras” i de fall fristående skolor inte ger förvaltningen insyn i vilka elever de antagit, vilket resulterar i att barn som önskar placering vid en specifik kommunal skola nekas plats trots att den elev som fått platsen i verkligheten kommer börja på en fristående skola. Dubbelplaceringen påverkar också de kommunala skolornas ekonomi och planeringsförmåga negativt, och belastar förvaltningens verksamhet.

Grundskoleförvaltningen tillstyrker alternativ 1

Grundskoleförvaltningen tillstyrker ett införande av offentlighetsprincipen i fristående skolverksamheter (alternativ 1). Förvaltningen anser att principiella skäl talar för att insynen i samtliga skolor ska vara densamma, oavsett om det rör sig om offentlig eller fristående verksamhet, och anser därför att offentlighetsprincipen bör gälla även för de fristående skolorna. Grundskoleförvaltningen bedömer dessutom att det, utöver principiella skäl, finns många fördelar med att offentliga och fristående verksamheter omfattas av samma lagstiftning. Den lagstiftning som idag gäller för de kommunala skolorna –bl.a. TF och OSK – är väl beprövad, och det saknas tillräckliga skäl att skapa en parallell lagstiftning för de fristående skolorna, som på andra områden omfattas av samma lagstiftning som de kommunala skolorna.

Arkiv och kostnader

Grundskoleförvaltningen noterar att de delar av remissen som gäller arkiv (att kommunen ska bli arkivmyndighet) för Malmö stads del rör kulturnämndens/kulturförvaltningens (Stadsarkivets) verksamhet, vars bedömning kommer inhämtas i den fortsatta handläggningen via stadskontoret.

Grundskoleförvaltningen kan dock konstatera, vad gäller förslaget att kommunerna ska vara arkivmyndighet för de enskilda huvudmännen, att det finns såväl tradition som rutin för hantering av arkiv och för arkivtillsyn i den kommunala sektorn och att ett införande av ett sådant förfarande därför inte torde medföra några större svårigheter. Däremot ifrågasätter förvaltningen att ett sådant uppdrag inte skulle innebära några större kostnader för kommunen. Uppdraget skulle innebära inte bara övertagande av arkiv och tillsynsbesök, utan också ökade administrativa och personalrelaterade kostnader för kommunerna.

Förvaltningen ställer sig dock positiv till att de fristående skolorna också ska omfattas av arkivlagen, eftersom arkiven utgör en del av det nationella kulturarvet. Mot bakgrund av detta invänder förvaltningen mot förslaget, kopplat till införandet av en insynslag, att arkiveringsskyldigheten ska vara begränsad till sju år.

Övriga synpunkter

Grundskoleförvaltningen önskar lyfta att förvaltningen har erfarenhet av att vissa fristående huvudmän inte dokumenterar och fattar skriftliga beslut på samma sätt som de offentliga huvudmännen gör. Förvaltningen vill därför framföra att det finns en risk för att fristående huvudmän skulle kunna vägra att lämna ut uppgifter som förvaltningen behöver i sin verksamhet för det fall att en insynslag skulle införas, och att lagstiftaren bör ta höjd för detta.

Slutligen noterar förvaltningen att de lätttnadsregler som föreslås skulle innebära att den enskildes rätt att vara anonym (frågeförbudet i 2 kap. 18 § TF) inte gäller i förhållande till de fristående verksamheterna. Grundskoleförvaltningen bedömer att ett sådant förfarande skulle strida mot de demokratiska värden som frågeförbudet bygger på, och anser att frågeförbudet även bör gälla i förhållande till de fristående verksamheterna. De argument som framförs i utredningen (bl.a. lätttnadsregeln att skolor ska kunna välja form för utlämnande) väger enligt förvaltningen inte lika tungt som de intressen som frågeförbudet skyddar – bl.a. en fungerande insyn och skydd mot repressalier.

Ansvariga

Helena Plantin Enhetschef

Anette Enhav Avdelningschef

Peter Lindberg Förvaltningschef